

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ
ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

УДК 37.013.42:371.14

Інна Ніколаєску, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів
КНЗ “Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради”

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ
ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

У статті розглянуто організаційно-педагогічні умови професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ. Проведено аналіз теоретичних праць вітчизняних науковців, який свідчить, що у контексті дослідження організаційно-педагогічних умов не існує однозначного тлумачення сутності цього поняття. Виявлено, що передумовою функціонування виокремлених умов є створення й підтримка освітнього інформаційно-комунікаційного середовища навчального закладу, який враховує особливості професійно-педагогічної діяльності викладача системи післядипломної освіти.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови, професійно-педагогічна самореалізація, викладач системи післядипломної освіти, інформаційно-комунікаційні технології, освітнє інформаційно-комунікаційне середовище, науково-методичний супровід, бенчмаркінгові інструменти, акмеологічні технології.

Лит. 5.

Інна Николаеску, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры дошкольного образования и профессионального развития педагогов
КОУ “Черкасский областной институт последипломного образования педагогических работников
Черкасского областного совета”

**ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ
САМОРЕАЛИЗАЦИИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ СИСТЕМЫ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
СРЕДСТВАМИ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ**

В статье рассмотрены организационно-педагогические условия профессионально-педагогической самореализации преподавателя системы последипломного образования средствами информационно-коммуникационных технологий. Результат анализа теоретических работ отечественных ученых свидетельствует о том, что в контексте проблемы организационно-педагогических условий не существует единого толкования сущности данного понятия. Указано, что предусловием функционирования выделенных условий является создание и поддержка образовательной информационно-коммуникационной среды образовательного учреждения, которая учитывает особенности профессионально-педагогической деятельности преподавателя системы последипломного образования.

Ключевые слова: организационно-педагогические условия, профессионально-педагогическая самореализация, преподаватель системы последипломного образования, информационно-коммуникационные технологии, образовательная информационно-коммуникационная среда, научно-методическое сопровождение, бенчмаркинговые инструменты, акмеологические технологии.

Inna Nikolayesku, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Preschool Education and Professional Development,
Communal educational institution “Cherkasy Regional Institute of
Postgraduate Education of Pedagogical Staff of Cherkasy Regional Council”

**ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF PROFESSIONAL AND PEDAGOGICAL
SELF-REALIZATION OF TEACHER OF POSTGRADUATE EDUCATION BY THE MEANS OF
INFORMATIONAL AND COMMUNICATIONAL TECHNOLOGIES**

The article deals with the organizational and pedagogical conditions of professional and pedagogical self-realization of lecturer of postgraduate education by means of informational and communicational technologies. The result of the analysis of the theoretical work of famous scientists shows that in the context of organizational and pedagogical conditions there is no uniform interpretation of the essence of this concept. It is indicated that a precondition for the functioning of the selected conditions is the creation and support of educational informational and communicational environment of the educational institution, which takes into account the professional-pedagogical activity of the teacher of Postgraduate Education.

Keywords: an organizational and pedagogical conditions, the professional and pedagogical self-realization, a teacher of postgraduate education, an informational and communicational technologies, an educational informational and communicational media, a scientific and methodological support, benchmarking instruments, an acmeology technology.

Постановка проблеми. У сучасній психолого-педагогічній науці поняття професійної та особистісної самореалізації наповнюється новим змістом, інноваційним є і підхід до їхнього практичного наповнення. В останні роки дослідницький інтерес викликає питання

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

самореалізації особистості викладача, зокрема професійно-педагогічної, оскільки зростає попит на професійно компетентного, професійного мобільного, педагогічно творчого фахівця в сфері післядипломної освіти, здатного до саморозвитку та самовдосконалення. Прагнення викладачів до професійно-педагогічної самореалізації має забезпечувати результативність навчального процесу на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій, які дозволяють вирішувати науково-методичні завдання на якісно вищому рівні та спонукають викладача післядипломної освіти до професійно-педагогічної активності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

На актуальності й значущості проблеми, пов'язаної із самореалізацією особистості в освітньому просторі, наголошено в роботах таких учених, як: І. Бекешкіна, Т. Вівчарик, Л. Мова, В. Муляр, М. Недашківська, Г. Нестеренко, В. Радул, Л. Рибалко, Л. Сохань, В. Тихонович, А. Фоменко, Н. Шульга та інші. Наукові здобутки цих учених-педагогів обґрунтовують нові концептуальні підходи до вищої освіти, вказують шляхи подолання консерватизму освітян, виокремлюють проблему самореалізації суб'єктів навчального процесу у вищій школі як самостійну і першочергову.

У наукових дослідженнях останніх років здійснено перші спроби дослідити проблему ефективності використання нових інформаційних технологій як засобу професійної орієнтації старшокласників (В. Осадчий, Г. Шліхта), формування особистісних якостей особистості (Т. Крамаренко), її художньо-естетичної культури (В. Антонюк), творчих здібностей (Є. Вінниченко), екологічної компетентності (Н. Олійник), в організації волонтерської діяльності (Н. Вайнілович).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Зміни, які відбуваються в системі післядипломної освіти, вимагають уваги щодо організації та управління навчальним процесом у закладах післядипломної освіти, підвищення фахової майстерності та професійної компетентності викладачів, матеріально-технічного супроводу здійснення професійної діяльності, активне використання інноваційних форм та методів роботи, зокрема ІКТ, врахування яких надзвичайно важливі для здійснення професійно-педагогічної самореалізації. Ефективність застосування цих вимог неможливо розглядати без урахування обставин, у яких вони діють, тому ефективність професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної

освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій певною мірою залежить від визначення організаційно-педагогічних умов та від системного бачення проблеми.

Мета статті полягає у виокремленні та аналізі організаційно-педагогічних умов, які сприяють професійно-педагогічній самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Активний розвиток системи післядипломної освіти, впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій неможливий без усвідомлення значущості професійної діяльності викладача, його професійно-педагогічної самореалізації. Ситуація, яка склалась у системі післядипломної освіти, призвела до виникнення протиріч між високими вимогами до викладача післядипломної освіти та відсутністю вузькоспеціалізованих навчальних закладів й факультетів, які готують викладачів-андрагогів; між періодичним стажуванням чи підвищенням кваліфікації викладача і його нагальною потребою у неперервності самовдосконалення, невпинним прагненням до самоутвердження і самореалізації; між високим ступенем зацікавленості педагогічних працівників ІКТ, глобальною мережею Інтернет і недостатнім рівнем використання потенційних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій як ефективного засобу професійно-педагогічної самореалізації викладача.

Задля успішного вирішення зазначених протиріч необхідно визначити комплекс організаційно-педагогічних умов, які будуть забезпечувати ефективність професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Варто зазначити, що у довідковій літературі термін "умова" використовують у найрізноманітніших значеннях, зокрема, як: а) обставина, від якої щось залежить; б) вимога, яку ставлять до когось (до чогось); в) усна або письмова угода про щось, домовленість; г) правила, визначені в якійсь галузі життєдіяльності; д) обстановка, у якій щось відбувається; е) вимога, з якої треба виходити [4, 202].

Аналіз сучасних джерел засвідчив [3], що одноголосного трактування організаційно-педагогічних умов не існує, хоча останнім часом у дисертаційних роботах досліджується цей чинник. Сучасні наукові дослідження щодо визначення понять "педагогічні умови" та "організаційні умови" дав можливість сформулювати термінолексему *організаційно-*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

педагогічних умов професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій як комплекс взаємообумовлених та взаємопов'язаних факторів, які забезпечують систематичне здійснення професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій за допомогою цілеспрямованого відбору, конструювання і використання елементів змісту, методів, прийомів, організаційних форм взаємодії для досягнення певних змістово-дидактичних та професійно-педагогічних цілей.

Вважаємо, що ефективності професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій сприятимуть такі *організаційно-педагогічні умови*: систематичне здійснення науково-методичного супроводу професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ; застосування бенчмаркінгових інструментів для здійснення ефективної професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій; запровадження акмеологічних технологій у міжкурсовий період як компоненту професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій; створення та активне використання віртуальних форм методичної роботи як координаційних центрів інформаційно-комунікаційного середовища; керівництво дослідно-експериментальною роботою загальноосвітніх навчальних закладів як сфера професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

На нашу думку, передумовою результативного функціонування вище зазначених умов є *створення й підтримка освітнього інформаційно-комунікаційного середовища навчального закладу, зміст якого враховує особливості професійно-педагогічної діяльності викладача системи післядипломної освіти*.

Поняття "освітнє інформаційно-комунікаційне середовище" – відносно новий термін, який останнім часом досить інтенсивно використовується у професійній освіті. Головними критеріями такого середовища є: наявність системи засобів спілкування, засобів самостійної роботи з інформацією і наявність інтенсивного спілкування між учасниками навчального процесу [1].

Проведений аналіз трактувань різних варіацій

досліджуваного поняття ("освітнє середовище", "інформаційне середовище", "інформаційно-комунікаційний простір", "освітній простір" тощо) у контексті проблеми привів нас до такого узагальнення: *освітнє інформаційно-комунікаційне середовище* – це функціональне і просторове об'єднання суб'єктів освіти, яке здійснює професійно-педагогічну діяльність за допомогою системно організованої сукупності інформаційного, організаційного, методичного, технічного та програмного забезпечення та сприяє їхній професійно-педагогічній самореалізації.

Сучасні заклади післядипломної педагогічної освіти є складовою інформаційного суспільства і тому ефективно адаптуватися до змін світового соціокомунікаційного середовища неможливо без системного функціонування освітнього інформаційно-комунікаційного середовища, що являє собою сукупність інформації, навчальної документації, інтелектуальних ресурсів, інформаційних технологій, комунікаційної інфраструктури, яка містить комунікації різних категорій суб'єктів [5, 235 – 241].

Коротко охарактеризуємо виділені нами організаційно-педагогічні умови професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Ми вважаємо, що професійно-педагогічна самореалізація викладача системи післядипломної освіти не можлива без здійснення науково-методичного супроводу, що повинен відповідати професійній діяльності викладачів системи післядипломної освіти, структурі їхньої професійно-педагогічної самореалізації та враховувати особливості організації навчального процесу закладів післядипломної освіти на засадах інформаційно-комунікаційних технологій. Тому умовою ефективності професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій нами визначено *систематичне здійснення науково-методичного супроводу професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ*.

На підставі аналізу наукових розвідок С. Кірдякіної [2] та враховуючи специфіку навчального процесу закладів післядипломної освіти й особливості професійно-педагогічної діяльності викладача, вважаємо, що дієвими формами науково-методичного супроводу професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти на основі використання засобів інформаційно-

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

комунікаційних технологій є: *організація науково-методичної підтримки* (консультування, тьюторство, участь у роботі науково-методичних творчих груп, загальноінститутських семінарів та круглих столів тощо); *створення, функціонування й підтримка організаційних (робота ресурсних кабінетів або інформаційних центрів) і фасилітативних умов* для участі науково-педагогічних працівників у різноманітних науково-методичних заходах, зокрема стажування, науково-практичні конференції різного рівня, науково-методичні об'єднання, науково-педагогічні студії, фестивалі педагогічних інновацій, міжінститутські телемости тощо); *надання організаційно-методичної підтримки* (тьюторство) для викладачів, які здійснюють власну науково-дослідницьку діяльність у межах аспірантури/докторантури або є науковими керівниками дослідно-експериментальної роботи, що здійснюють загальноосвітні навчальні заклади; *організація інформаційно-методичної та наукової забезпеченості щодо здійснення самоосвітньої діяльності викладачів* (створення кабінетів, інформаційних центрів, які мають так звані "банк науково-методичних знахідок" у формі науково-методичних та інформаційно-комунікаційних матеріалів – періодичні видання, підручники, відеозаписи, комп'ютерні програми –), що сприяють самостійній роботі та слугують підготовчим базисом для самоосвітньої діяльності).

Наступною умовою професійно-педагогічної самореалізації викладачів системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій ми визначили *застосування бенчмаркінгових інструментів для здійснення ефективної професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій*. Бенчмаркінг як засіб інноваційного менеджменту у більшій мірі використовується у діяльності вищих навчальних закладів щодо можливостей аналізу та удосконалення власних ключових управлінських процесів. Застосування бенчмаркінгових інструментів дає можливість педагогічному колективу здійснювати пошукову діяльність задля виокремлення певного еталону, показників результативності, їхнього аналізу, а також вибору шляхів досягнення конкретного професійного ідеалу.

Для успішного використання бенчмаркінгових інструментів викладачеві потрібно, по-перше, визначити об'єкт педагогічного досвіду для вивчення та провідну ідею цього досвіду, важливість такого досвіду для власної

професійної практики; по-друге, здійснити аналіз власної професійної діяльності, її результативності та відповідність обраного досвіду для використання, відповідно до здійсненого порівняльного аналізу скласти так звані "блокнот ідей", у якому фіксуються цікаві та цінні прояви педагогічної практики; по-третє, укласти програму особистої професійно-педагогічної самореалізації, використовуючи ідеї вивченого досвіду з метою підвищення власних конкурентних переваг.

Третьою умовою ми визначили *впровадження акмеологічних технологій у міжкурсовий період як компоненту професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій*. Застосування акметехнологій у міжкурсовий період, на нашу думку, полягає в наступному: *організації особливого акмеологічного середовища*, у якому розвиток професіоналізму педагога є цінністю, традицією, вимогою, реальністю та ідеалом; *утвердженні власної акмеологічної позиції*, тобто орієнтація на досягнення високих результатів у власній професійній діяльності за умови дотримання морально-правових норм поведінки й духовно-моральних цінностей; *самореалізації власного творчого потенціалу*, яка відображає можливості викладача в повній мірі презентувати свої можливості та застосовувати їх у процесі продуктивної діяльності; *розвиток інноваційного наукового потенціалу* викладача; *самоосвітня діяльність викладача* як важливий показник якості освіти, готовності до самонавчання та самооцінки, важливий критерій життєтворчості; *складання плану самовдосконалення*: вивчення передового досвіду колег, проведення відкритих занять, їхній самоаналіз, обговорення відвіданих лекцій, участь у конкурсах тощо; *поповнення власного професійно-педагогічного арсеналу інтерактивними формами та методами навчання; залучення слухачів курсів підвищення кваліфікації до науково-дослідної діяльності; розвитку корпоративної культури*, тобто участь у колективних та групових інноваційних формах роботи; *складанні плану-проспекту самовиховання; розробка власної самопрезентації*, укладання *творчого веб-портфоліо викладача*.

Оскільки модернізація післядипломної освіти сьогодні пов'язана із упровадженням різноманітних форм мережевих систем у методичну роботу викладачів, що надає можливість об'єднувати інформаційні ресурси та створювати єдиний освітній простір регіону, наступною умовою нами визначено *створення*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

та активне використання віртуальних форм методичної роботи як координаційних центрів інформаційно-комунікаційного середовища. Функціонування та потенційні можливості віртуальних спільнот, педагогічних інтернет-клубів, віртуальних педагогічних майстерень викладачів та інших віртуальних форм методичної роботи сприяє неперервному самовдосконаленню та самореалізації, інтеграції формальних та неформальних видів освіти, створенню цілісної наукової платформи щодо самоосвіти та взаємонавчання, інтенсивному використанню ІКТ на всіх рівнях професійно-педагогічної самореалізації науково-педагогічних працівників.

Реалізацію цієї умови ми забезпечуємо через створення та функціонування спеціалізованої Інтернет-сторінки у вигляді авторського педагогічного Інтернет-клубу-освітнього салону "Педагогічний ексклюзив" (<http://www.salon.klasna.com>) як координаційного центру професійно-педагогічної самореалізації науково-педагогічних працівників регіону та поширення їхнього інноваційного досвіду з різних напрямів практичної професійно-педагогічної діяльності. Основними завданнями діяльності клубу-освітнього салону "Педагогічний ексклюзив" є:

- об'єднання в рамках діяльності Клубу науковця, методичного і творчого потенціалу викладача;

- обговорення актуальних питань у галузі психолого-педагогічних та соціальних наук, узагальнення результатів професійно-педагогічної діяльності, розповсюдження передового та перспективного педагогічного досвіду шляхом публікацій статей, творчих робіт, групових та індивідуальних проєктів тощо;

- проведення соціально-педагогічних досліджень та опитувань з метою узагальнення інформації з актуальних питань соціально-педагогічної діяльності, швидкого реагування на професійні потреби педагогічних працівників та надання методичних рекомендацій;

- організація і проведення Інтернет-семінарів, Інтернет-форумів, дистанційних майстер-класів, конкурсів, конференцій, інших форм Інтернет-спілкування, спрямованих на вирішення актуальних завдань соціально-педагогічної діяльності, розвиток самоосвітньої діяльності, професійно-педагогічної самореалізації та підвищення професійного іміджу педагогів;

- створення бази та каталогу відеоматеріалів навчального, інформаційно-просвітницького та превентивного спрямування за тематичними напрямками;

- задоволення потреб педагогічних працівників регіону в безперервній освіті.

Професійно та педагогічно самореалізуватися як науковець викладач системи післядипломної освіти може, з-поміж інших напрямів наукової роботи, здійснюючи *керівництво дослідно-експериментальною роботою загальноосвітніх навчальних закладів*, яке ми визначаємо як одну із організаційно-педагогічних умов. Керівництво дослідно-експериментальними майданчиками різного рівня як сфера професійно-педагогічної самореалізації викладача дозволяє виокремити низку функціональних завдань, які дозволяють професійно-педагогічну самореалізацію викладача як науковця перетворити на безпосередній процес його взаємодії з конкретними педагогічними колективами-учасниками експериментальної роботи в реальних умовах навчального процесу школи.

Під нашим керівництвом здійснюється дослідно-експериментальна робота регіонального рівня з теми "Організаційно-педагогічні умови підвищення якості освітніх послуг загальноосвітніх навчальних закладів", учасниками якої є дев'ять загальноосвітніх навчальних закладів. Відповідно до теми роботи нами була розроблена програма експерименту, яка враховувала вимоги особистісно орієнтованого, суб'єктно-діяльнісного, компетентнісного та програмно-цільового методологічних підходів. Зауважимо, що відповідно до висвітлених вище методологічних підходів визначались мета, зміст і способи здійснення дослідно-експериментальної роботи з окресленої теми, реалізовувались завдання програми експерименту в контексті досліджуваної нами проблеми, здійснювався систематичний контроль за ходом та результатами роботи; коригувалися заходи, спрямовані на реалізацію цілей.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, зазначене вище дає підстави стверджувати, що виокремлені нами організаційно-педагогічні умови професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ є самостійними ресурсами, проте взаємообумовленими та взаємозалежними одна від одної. Їхня взаємообумовленість та дієвість, на нашу думку, значно підвищить ефективність професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Організаційно-педагогічні умови є складовими структурно-функціональної моделі професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ, опис якої є перспективами подальших наших розвідок.

АНАЛІЗ СУТНОСТІ ФЕНОМЕНУ “ОСОБИСТІТЬ” В СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

1. Галета Я. Інформаційно-освітнє середовище як засіб навчання [Електронний ресурс] /Я. Галета. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nz_p/2012_106/Statti/15.pdf.
2. Кирдянкина С.В. Научно-методическое сопровождение профессионального роста учителя: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования” / С.В. Кирдянкина. – Хабаровск, 2011. – 24 с.
3. Куприянов Б.В. Современные подходы к определению сущности категории “педагогические условия” // Вестник Костромского государственного университета им. Н.А. Некрасова. – 2001. – № 2. – С. 101 – 104.
4. Ожегов С.И. Словарь русского языка: Ок. 75 000 слов / С.И. Ожегов; под ред. чл.-корр. АН СССР Н.Ю. Шведовой. – 17-е изд., стереотип. – М.: Русский язык, 1985. – 797 с.
5. Шелестова А.М. Характеристика сучасного інтегрованого інформаційно-комунікаційного простору вищого навчального закладу / А.М. Шелестова // Вісн. Харк. держ. акад. культури: зб. наук. пр. – Х.: ХДАК, 2013. – Вип. 39. – С. 235 – 241.

Стаття надійшла до редакції 05.07.2016

УДК 378.159.9

Наталія Арістова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германських мов і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ

АНАЛІЗ СУТНОСТІ ФЕНОМЕНУ “ОСОБИСТІТЬ” В СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У статті проаналізовано різні підходи до визначення сутності поняття “особистість”. Уточнено сучасне розуміння цього феномену, розглянуто основні компоненти, які складають основу особистості майбутнього фахівця.

Ключові слова: особистість, властивості особистості, індивід, суб’єкт, структура особистості, підструктура, майбутній фахівець.

Літ. 23.

Наталія Арістова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германських мов і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України, г. Київ

АНАЛИЗ СУЩНОСТИ ФЕНОМЕНА “ЛИЧНОСТЬ” В СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье проанализированы различные подходы к определению понятия “личность”. Уточнено современное понимание данного феномена, рассмотрены основные компоненты, которые составляют структуру личности современного специалиста.

Ключевые слова: личность, свойства личности, индивид, субъект, структура личности, подструктура, будущий специалист.

Nataliya Arystova, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Germanic Languages and Translation Department National Bioresources and Nature Management University of Ukraine, Kyiv

THE ANALYSIS OF THE CONCEPT “PERSONALITY” IN THE IN CONTEMPORARY PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL LITERATURE

The article provides the different approaches to the definition of the term “personality”. The modern interpretation of the following phenomenon is specified, main components that form the structure of personality are discussed.

Keywords: personality, personality traits, an individual, a subject, the structure of personality, a substructure, a future expert.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Зважаючи на те, що умови сучасного життя, для яких характерний стрімкий розвиток науки і техніки, висувають дуже високі вимоги до професійного рівня фахівця будь-якої галузі, сучасна вища школа в Україні зорієнтована на формування та розвиток всебічно розвинутої

особистості майбутнього фахівця, професійна підготовка якого відповідає міжнародним стандартам. Актуальність проблеми не викликає сумнівів, особливо у зв’язку із значним інтересом вітчизняних і зарубіжних науковців до змісту і структури особистості майбутніх фахівців, а також потенціалом і особливостями її розвитку.

Відомі вітчизняні і зарубіжні вчені зокрема,